

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

august 2011 nr. 7 (129)

TÄNA LEHES

Pillilapsed
suurel
folgipeol

Kihnus
kaardistati
eelmiste
põlvkondade
tegevuse järgi

Kihnu kirik
remondi
ootel

Mereväe laev
Ristna ristleb
Kihnus

Malevlased
tegid ära
suure töö

Planeerimisest
Kihnu vallas

Veel kord
laidude
kaitsealast

Pidu? Mere Pidul! Kihnu Mere Pidul!

Teist korda toimunud Kihnu Mere Pidul oli tore ja sellega võiks ju kõik öeldud olla, aga...
... ega nii lihtsalt ju ka ei saa.

Sest nendesse juulikuu alguse päevadesse jäi ikkagi nii mõndagi: trilli ja tralli, muusikat ja naeru, sportlikku hasarti, laadameelu, toredaid kohtumisi ning rõõmsaid inimesi. Ning armas ilmataat on päriselt Kihnu sõber ja jagas heldelt päikest, sooje suveööid ja imelisi päiksetõuse.

Peakorraldaja Mare Mätas oli reedel, esimesel peopäeval, rõõmus ja rahulik, jaltas ringi, rääkis mõnusalt tuttavatega juttu. „Ma olen nii rahulik, et varsti kindlasti selgub, et olen midagi ära unustanud ja tuleb mingi pauk,“ ütles ta ilma murenoodita hääles. Õnneks on Maregi tavaline lihtsurelik, kes aeg-ajalt eksib - pauk jäi tulemata (peojärgselt juhtunud auto ja mopeedi kokkupõrge ei lähe siinkohal arvesse).

Mere Peo viimasel päeval on Mare ikka sama rõõmus ja rahulik kui esimesel või ehk oleks õigem öelda: väsinud, kuid õnnelik. „Kõik läks väga hästi. Siis on ju pidul korda läinud, kui kõigil meel rõõmus ja olukord kontrolli all,“ lausus ta. Mare jagab tänusõnu oma meeskonnale: „Põhiline abiline oli Mari ja Ingvarit lihtsalt ei jõua ära kiita.“

Tegelikult algasid üritused sel aastal juba kolmapäeval, mil Metsamaa talus peeti Janika Orase regilaulu õpituba, neljapäeval toimus jõujaamas Mari Kalkuni kontsert, mis väga südamlikuks kujunes.

Märksõnaks majakas

Kuigi kohati tundus, et rahvast oli mullusega võrreldes vähem, räägivad numbrid teist keelt ja peost osasaajaid oli rohkem kui esimesel korral. Neljapäevast pühapäevani reisis AS Kihnu Veetee laevadega Kihnu ja mandri vahel 2825 reisijat, eelmisel aastal oli see arv 2771.

Loe edasi pöördel >>

Toimetus

Toimetaja
Anu Saare, tel 514 5223
kihnu@kihnuleht.com

Väljaandja
Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

<<Algus pöördel

Ka õhtustel pidudel oli rohkem rahvast: reedel ostis pileti 619 inimest, laupäeval 749 inimest. Neile lisanduvad need, kes alles pärast piletimüügi lõppu tantsima läksid või niisama väljas olid.

Eelmisel aastal oli piletiostjate arv mõlemal päeval umbes 480 inimest.

Mare sõnul oli ka laadamüüjaid mullusest kaks korda rohkem, Kihnust oli lisaks suurematele müüjatele, nagu Kihnu Kauba Maja, muuseum ja Lohu pood, väljas hulk väikemüüjaid. Mandrilt toodud kaubast sai igasuguseid käsitööesemeid. Söögi-poolist ning kohalikku ja „linnaolul“ jätkus ka piisavalt.

Selle aasta Mere Peo märksõna oli majakas, mis peo ajaks soovijatele lahti hoiti. Vaatamata Kihnu Kultuuriruumi ponnistustele, ei saanud veel majakat pidavalt külastajatele avada, sest Mare asjaajamisega kaasaskäiv bürokraatia on Mare sõnul mõtetult keeruline „Kui mingi mõte sees, on sellest küll raske aru saada,“ leidis ta.

Majakavahi rollis olnud ja Mere Peo eel Kihnu majaka kohta brošüüri koostanud Hedda Peedi sõnul oli majaka juures huvilistest pidevalt järjekord ja kahe päeva jooksul käis tornis 600 - 700 inimest.

Aga selle peo märksõnaks võib pidada ka Kuraga pereansambli „kapist välja tulemist“. Kuraga naispere pillimäng hoidis majaka juures olijate meeleolu mõnusa. Ilus ja särtsuga hetk oli,

kui tuletornist kostus kolme lõõtsaga mängitud „Looja, võta õnne anda...“

Teise peoõhtu tipp hetk oli, kui Mari koos KukerPillidega laulis – see oli nii liigutav ja ilus ning kuidagi nii uhke tunne oli nii vahva Kihnu tüdrukule üle.

Eredad muljed

Kihnu kooli loodusainete õpetaja Laura Pürjema ütles, et tema muljed ja emotsioonid on vägevad, kuid kõige eredamad mälestused jäid tantsuõhtutest elava muusika saatel. „See on lihtsalt fantastiline vaatepilt, kui terve põrand on rahvast täis, kes tantsivad, tunnevad elust rõõmu ning käivad ringi nae-

ratavate nägudega,“ vahendas ta. Laura ei ole nõus arvamusel, et eestlast on raske vedama saada, sest kohe, kui bänd mängima hakkas, oli tantsuplats paare täis. „Ja kui veel ilusad triibulised kordid keerlevad... vähe on asju, mis nii kaunid oleksid,“ leidis ta. Omaette naudingut pakkusid Laurale ka kohalikud kulinaaria šedöövrid: koogid, saiad, õlu, ja loomulikult täiuslik ilm.

Laura sugulane, 12-aastane poiss, leidis, et sellele peole peab nüüd igal aastal tulema. Ka Laura 75-aastane vanaema sai lõpuks Kihnu saarel ära käia ning paar tantsu tantsida.

Reedel sõitis Kihnu suur

grupp ajakirja Elukirja tellijaid, magnetiks Järsumäe pereansambli esinemine.

Merike, Milla ja Erma on reedesest peost vaimustunud „Eks me tulime kõige rohkem ikka Kihnu Virve pärast, et vaadata, kus ta elab,“ rääkisid ema Erma ja tütar Milla.

Esmakordselt Kihnus käinud Merikese jaoks oli iga hetk on hinnas, et seda mäletada kogu elu. „Ma eile öösel ei maganud, sest ma lihtsalt ei raatsinud: kõik on nii südamlilik, vapustav, võrratu,“ rääkis ta üliemotsionaalselt.

Tema hinnangul sujus kogu peo korraldus nagu võluvael ja seda ilma närveldamiseta. „Läks õhtune kontsert hilise-

male ajale: keegi ei olnud pahane – kõik olid normaalsed, rahulikud ja südamlikud.“

Tallinnas elavale Merikesele jäi mulje, et kõik Mere Peol olnud inimesed kuulusid nagu ühte perre. „Ma kordagi ei mõelnud, kus on Tallinn – see tundus sama kaugel kui Ameerika,“ ohkas ta vaimustunult. Tänuhinnad olid naised saarel ekskursionistide teinud giididele, kes nende hinnangul olid põhjalikud ja armsad.

Ühised juured

Laupäeva ennelõunal pakusid kihnapärasele laululeitantsule vaheldust külalisesinejate kontserdid, ehedam neist Staltele pereansambel Skandineek Liivimaalt.

Varemgi Kihnus käinud ansambli eestvedaja Julgi Stalte ütles, et tema jaoks on iga tagasitulek eriline, eriti lähedasemaks muutub Kihnu, kui teada, et ammu-ammu elasid siin liivlased. „Seepärast on ta veelgi lähedasem meie südamele. Kihnlased on alati olnud toeks eeskujuks ja nende laulud ja tantsusamm on olnud ka meie folkloristide jaoks Lätis väga oluline, kuidas oma elus seda säilitada,“ rääkis Stalte.

Kõige enam jäi Julgi Staltele Kihnus meelde rahu ja stressivaba inimesed. „Kõik toimib, kõik liiguvad ja on igal pool, aga samas pole pinget: see on imeline, et oma suures elujooksus saab Kihnus väärtuslikku rahu igal hetkel. Iga selline hetk ja iga seelikutriip annab väärtushinnangu ümberhindamist, mõistmist ja soovi seda edasi säilitada,“ rääkis ta eesti keeles, mille Viljandi kultuuriakadeemias õppides selgeks sai. Kuna poja Oskari isa on eestlane, rääkis Riias eesti koolis õppiv poiss emast veelgi sojavamas eesti keeles ning temale meeldis kõige enam mootorrattaga sõita.

Kalurid, ae!

Mere Peo korraldajad leiavad, et kindlasti võinuks aktiivsem oli kalurite osavõtt võistlustel, mis ju nende auks korraldatud, samuti võt-

tis reedest seminarist osa vähe inimesi, kuid midagi uut siin päikese all kummaski tõsiasjas ei olnud. „Olgu seminaril kasvõi kümme inimest, sellest oli kasu ikka,“ leidis Mare ega jäta järgmisel korral seminaril korraldamata. Tegelikult võinuks ju avamere tuuleparkide ja pärimuspiirkonnast kõnelev seminar kohalikele inimestele huvitav olla.

Kalurite võistlustest võttis osa neli võistkonda: Saarlased, Võiste, Mulgid ja Kihnu. Aladeks olid sangpomm, köievedu, Jänesselja paadiga sõudmine, kirkkovenega sõudmine, lappajate võistlus. Üldsarvestuses esikohta saanud Kihnu võitis kõik alad, väljaarvatud Jänesselja paadiga sõudmise, kus jääd teiseks. Kihnlaste au (aga kas ka kalurite au? kaitsesid Vallo Umb, Viljar Tapp, Tõnu Köster, Olavi Mätas ja Karl Sutt.

Muuseumis avati näitus, mille teemaks hülgeküttimine. Peakangelane on Naada

Fotod Olev Mihkelmaa, Anu Saare

Juku, kes koos poja Kusti ja koeraga 7 ööd-päeva miinus 25 kraadiga triiviva jääpanga peal ringi hülpsid ja peaaegu Riiani välja jõudsid. Mehed olid söömata-joomata ja nende elupäästjaks oli koer, kes merehädalistele sooja andis. Kui laev Ilja Muromets nad pardale võttis ja Pärnu haiglasse viis, ei tahetud koera haigemajja võtta. Mehed võitesid siiski oma elupäästjale koha palatis välja.

Näituse avamisel rääkis

oma isiklike muljeid hülgeküttimisest Tumapeetri Mita. Kihnu muuseum pani peo ajal sadamas välja ka käsitöömestrite töötoad. Võöd ja pulgapitsi tegi Uusmaja Anne, villa kraasis Tällemäe Leida, ketras Kasemaa Ella, võrgulina kudus Aia Mann ja lastega pärleid tegi Jaagu Merike.

Igatahes tuleb järgmisel aastal taas Mere Pidu, aga see saab olema juba hoopis teine jutt... Anu Saare

Kaks päeva tuletornivahina...

◆ 8. juulikuul päeval sai minust Kihnu majakavaht. Kaheks päevaks ja vaid ajutine kindral, kes vägesid juhatab, aga ikkagi... kaks pikka ja põnevat päeva täis hargnevaid arutelusid ja korduvaid küsimusi.

Millal torn ehitati? Kas ta tõesti töötab veel? Kas tükid pandi kokku kraanaga? Kas need ikka on poldid, millega torn kokku on keeratud, millal tulid keermestatud poldid? Mis põõsad need siin kasvavad? Miks ogalikud meres surnud on?

Küsimusi oli naljakaid ja tõsiseid ning mitte kõigile ei suutnud ma vastata. Siis tulid appi teised külastajad, kes kannatlikult sabas seisis ja oma järjekorda ootasid. Ametnikega oli kokku lepitud, et torni võib korraga ronida 5-6 inimest. Seda nii tuletorni kui inimeste ohutuse huvides. Pole kuigi mõnus kitsal trepil trügida ja majaka rõdul troppis seista ja kellegi kukalt vahtida.

Vaated merele ja saarele on need, mis inimesi tornidesse ajavad.

Kas sina ei olegi kihnlane, kas sa polegi veeteede ameti töötaja, ah, sina oledki see tuletorni koristaja? Ka selliseid küsimusi sadas ja juttu jätkus.

Tulid lapsed ja koerad, tulid külamehed, külalised ja tuttavad, rahvast muudkui voo- ris ja sebis.

Reedel, kui tuletorni ukse kell 11 avasin, tekkis pealelõunal ka paar pausi, nii et pidasin kenasti öhtul kella 10ni vastu. Laupäev aga läks kõik ühes pikas ja pidevas jorus: küsimused-vastused, arutelud, piltide, raamatu ja brošüürikese müük, korrapidamine...ei mingit võileiba ega suplust meres, katkematult kuni 9ni välja. Siis panin lihtsalt ukse kinni ja läksin pidusse, mis jõuab juba tuure võttis.

Tõelise majakavahi elu nii rõõmus ja lustiline vaevalt oli. Inimeste huvi salapäraselt kõrguvate tuletornide vastu on olnud aga ajast aega. Kahe päeva jooksul käis tornis umbes 600-700 inimest.

Et sabatamine lõbusamalt läheks, oli külastajatel võimalus joonistatud Kihnu majakat värvida.

Seda tehti usinalt ja septembris saab neid pilte Pärnus näha – täpne koht ja aeg selgub augustikuus. Paberil torni värvimisel osales umbes 450.

Kui tuletorni külastajatele pidevalt avatakse, ei pea ehk enam sabas seisma, saab nautida maad ja merd just nii kaua, kui süda lusti. Külastajaid jätkuks, see on kindel.

Hedda Peet,

suur tuletornisöber, raamatu „Minu tuletornid“ autor

Kihnu pillilapsed suurel folgipeol

XIX Viljandi Pärimusmuusika Festival oli pühendatud teemale „Rütm ja Pulss“. Festivali fookusesse oli seatud rütmilisus.

Polnud oluline, kuidas rütmid tekkisid, kas meloodiapillil, lauldes, tantsides või trummiga. Tähtis oli rütmid pillidel üles leida ning nendega kuulajaid ja tantsijaid inspireerida.

Kihnu pillilastel oli au astuda kahel päeval üles festivali rohelisel laval. Lavalaudadel tundsimine me end kindlalt ja mäng tuli väga hästi välja.

Publik tantsis ja elas meie etteastele hoogsalt kaasa. Tantsiti, lauldi ja pärast lõpulugu plaksutati isegi meid lavale tagasi, kus me siis esitasime paar lisalugu. Publiku hulgas leidis ka tuntuid rahvamuusikuid ja muusikakoolide õpetajaid, kes peale esinemist jagasid meile heasoovlikult õpetusi ja andsid kinnitust, et me tegeleme õige asjaga. Kiidusõnu oli ikka päris hea kuulda küll.

Neil päevil sai hulgaliselt nautida ka kuulsaid Eesti ja välismaa folkmuusikuid. Viljandi linna oli ehitatud spetsiaalselt festivali jaoks mitmeid lavasid, kus muusika päevast päeva aina kõlas ja kõlas...

Festivali üheks rahvarohkemaks kontserdiks oli ansambel Vägilased lahkumise laivetteaste. Vägilased on seesama kollektiiv, kes ka eelmise aasta meil muinastulede ööl musitseeris.

Viljandis oli Vägilaste kontserdipaigaks suur kiletelk, kuhu mahtus pea 4000 kontserdinautlejat, kuna aga osa rahvast pidi jääma ukse taha, siis kanti kontserti üle ka vabaõhulavale Kirsimäel, kuhu kogunes üle 1000 pidulise, kes ka siis said videosilla vahendusel lahkumisepeost osa. Kihnu esindus lahkus kontserditelgist varavalges ülevate meeoludega alles pärast viimast lugu.

Viljandi Folgil sai esmakordselt avastatud ka kollektiiv Ethno in Transit, mis on kuue riigi muusikuid ühen-

dav kaheksaliikmeline kooslus, mis põimib kaasaaharaval moel ladina, balkani ja põhjamaiseid rütme.

Kirju koosseisu veel kirjumate helimustrite loomise taga peitub soov propageerida pärimusmuusikat kui suurepärase ja erilist suhtlemise ning õpetamise viisi. Ethno in Transiti kontsert oli meeolukas ja särtsakas.

Kindlasti ei saa jätta mainimata ka Rootsi legendaarset pärimusmuusikaansambli Hedningarna, Kooslus on ühendanud oma muusikas tehnoloogia vanade skandinaavia instrumentide ja viisidega.

Menukas ansambel on toonud pärimuse klubidesse ja staadionilavadele. Hedningarna on figureerinud popmuusika edetabelites ning olnud eeskujuks lugematutele ansamblitele modernse helikeele kujundamisel. Viimase 24 aasta jooksul on Hedningarna olnud maailmas üks tuntuimaid Rootsi muusika-

saadikuid.

Festivalil astus üles lugematul hulgal väga häid folkmuusikuid, kõigi kontsertidele me ei jõudnud, aga sellised tuntumad tegijad, nagu Oort, Ro:toro, Zetod ja Nikns Suns, said küll oma silmaga üle vaadatud ja kuulatud. Väga raske on kirjeldada festivalimelu, seda peab lihtsalt ise kogema ja nägema, sest see on midagi erilist, eriti neile, kes rahvamuusikast lugu peavad. Ajal, kui meie juba Kihnu poole teel olime, jäi pärimusmuusika veel Viljandi tänavatel kõlama ja festivali rütm alles pulbitsema.

Reet Laos,
pillilaps aastast 1999

XVIII rannamängud peeti Jõulumäel

Tavaliselt öeldakse „kõik on uus septembrikuus“. Minu uus algus saabus koos juulikuuga, kui esimesi päevi rahvamaja huvitegevuse korraldajana ametis olin.

Oma esimesel töönalal sattusin kuulma juttu, mis tiirles rannamängude ümber. Kas nad võtavad minu ka kaasa? Oleks täitsa tore ju...

Mu süda oli uhkust täis! AUsalt öeldes ma olingi uhke. Sest olles uus, sain võimaluse kuuluda esindusgruppi, kellega koos XVIII Rannamängudel Kihnu valla eest väljas oldi. Lisaks kõigele muule olid rannamängud mu päris esimeseks suuremaks ürituseks, kus mul oli võimalik osaleda, ja inimestega tuttavaks saada. Ühtlasi sain võimaluse näha, mis sorti üritusega on tegu, kuna järgmisel aastal toimuvad rannamängud Kihnus.

„Kahepäevane üritus?“ küsisin endalt, kui olime bussiga Jõulumäele saabunud... Sealt maalt minu mõte katkes, sest siis nägin bussi aknast inimesi, kes olid profisportlaste nägudega. Siis hakkas veidi kõhe tunne. „Kuhu ma sattusin?“ mõtlesin vaikselt. Ma sain aru, et see on sportlike tegevustega valdava vaheline üritus, kus inimesed naudivad sportimist sel-

le pärast, et neile meeldib, mitte selle pärast, et... võita. Minu uudishimu muutus „tapvaks“ hasardiks jälgida, mis saama hakkab.

Kergejõustik, võrkpall, parvetamine, disc-golf, Jõulumäe petang, pendelteatejooks, hommikuvõimlemine, taidlus jne – sportlikke tegevusi nii palju. Minu jaoks leidis päris uusi asju, millega polnud varem kokku puutunud. Tee või tina, nii põnev!

Ei saaks öelda, et meil oleks halvasti läinud. Disc-golfis, millest mina kuulsin rannamängude ajal esimest korda, saavutas Kihnu võistkond III koha. Muigasin endamisi ja mõtlesin, et see mäng õnnestus esimese korra kohta ju suurepäraselt, kui arves-

tada, et võistkonnas oli üks inimene, kes oli disc-golfi varem mänginud.

Kergejõustikus oldi tublid. Naiste kuulitõukes saavutas Kristel Nazarov kuuenda koha tulemusega 7,15. Naiste 500 meetri murdmaas tuli kuuendale kohale Mari Mets tulemusega 1.46,8. Naisveterandide 100 meetri jooksus saavutas Veera Leas esikoha tulemusega 14,9 ja 500 meetri murdmaas II koha tulemusega 1.52,9. Naisveteranide kaugushüppes tuli Veera IV kohale tulemusega 3,27. Veteranide kuulitõukes tennis avaväärse III koha Merike Mätas tulemusega 9,22.

Meeste 100 meetri jooksus tuli esikohale Kihnu meeskonda kuulunud Edgar Nig-

las tulemusega 11,3 ja viienda koha sai Mairold Mätas tulemusega 12,5. Meeste kaugushüppes saavutas Edgar Niglas esikoha tulemusega 6,44. Kuulitõukes tuli 7. kohale Vallo Umb tulemusega 9,92, kelle järel kaheksandal kohal on Ragnar Anniko tulemusega 9,59. Meeste 1000 meetri murdmaas saavutas neljanda koha Edgar Niglas tulemusega 3.10,8 ja meesveteranide kuulitõukes saavutas Paal Põlluste teise koha tulemusega 10,16. Kergejõustiku üldkookuvõttes tuli Kihnu III kohale.

Isetegevusüritus... Taidlus... Taidluskava... Võta üht ja viska teist. Mitu mõistet ühe asja kohta, tähendus kõigil üks ja seesama. Selleaastase taidluskava teemaks oli „Tere, Euro Püramiid“. Lõpptulemus oli see, et meie võitsime oma isetegevuskavaga kõiki teisi pika puuga! Hetk pärast seda, kui kuulsin, et meie võitsime taidluskava, avastasid end mõttelt: „Meie võit! Me oleme parimad! Elagu taidlus! Kihnu – jeeeeeee!“ Tegime kõikidele teistele ära, sest meie taidluskava oli lihtsalt kõige parem!

Koondtabeli tulemuste põhjal edestasime Varblat ja tulime viiendaks. Nüüd valmistume järgmisel aastal Kihnu toimuvateks rannamängudeks. Kristin Mei

Kihnus kaardistati eelmiste põlvkondade tegevuse jälgi

◆ Alates 2005. aastast on Riigimetsa Majandamise Keskus europrojektide kaasabil läbi viinud pärandkultuuri inventeerimist üle Eestis.

Pärandkultuurihõlmab märke meie esivanemate tegemistest, nende kommetest ning traditsioonidest, uskumustest ning harjumustest. Pärandkultuur on meie oma rahva ajalugu, osa meie kultuurist, osa meist endast.

Projekti peatähelepanu on suunatud just metsa kasvunud ning unustuse hõlm vajunud kultuurimärkide-

le. Kaevikud, vanad kohanimed, puisniidud – need on vaid väike osa tähelepanu all olevatest objektidest.

Selle aasta kevadel kaardistati kultuurimärke Kihnu saarele. Kokku inventeeriti 62 objekti, mille hulgas oli nii kohanimed, näiteks Sauõaugu põld ja Vanaköstri mägi kui ka erinevaid hooneid nagu näiteks Kihnu mõisa moonakamaja ning Koti tuulik. Kõik inventeeritud objektid saavad varsti avalikuks läbi maa-ameti kaardiserveri (<http://xgis.maaamet.ee/>

xGIS/XGis >kaardirakendus „pärandkultuur“). Antud objektide hulgast on välja valitud 3 eredamat näidet, mille kohta saab lähemalt lugeda üsna pea ilmuvast Pärnu maakonna raamatust. Jubailmunud maakonnaraamatutega saab tutvuda Internetiaadressil: <http://www.rmk.ee/teemad/parandkultuur/lisalugemist>.

Maa- ning metsaomanikele, kelle valduses objekt asub, ei kaasne kohusutsi riigi tasandil. Inventeerimise üheks eesmärgiks on kindlasti tea-

vitustöö. Edasi on omanikul võimalus soovi korral pärandkultuuri objekte eksponeerida, arvestada objektidega näiteks matkaradade planeerimisel. Ennekõike soovitakse ennetada teadmatusest tulenevat pärandkultuuri objektide hävimist (nt raie-tööd).

Kihnu vallas inventeeris pärandkultuuri Kersti Siim (telefon: 5383 8119, e-mail: kersti.siim@gmail.com). Suured tänud kõigile abistajatele väärtusliku info ning kaasaitamise eest!

Kihnu kirik remondi ootel

Kihnu kirik, mis esialgsele pilgule võib paista kena ja korras, vajab tege-likkuses põhjalikku remonti – see ongi nüüd plaani võetud, et kogukonna sümboolit ja eelnevate põlvede pärandit vääri-tiliselt säilitada ja järeltulijatele edasi anda.

Preester Viktor Ivaskile teeb kõige enam muret kiriku katus, mis on täielikult amortiseerunud. „2005. aasta jaanuaritorm viis osa katusest ära – see on märk, et peame tegutsema, sest kui me seda ei tee, viib järgmine suurem torm terve katuse ära,“ rääkis kirikuõpetaja. Heal juhul peab katus ilma remondita vastu paar-kolm aastat.

1700. aastal luteri kirikuks ja 1862. aastal õigeusu kirikuks ümber ehitatud pühakojakatusel on säilinud haakristiga inglise plekk, mis näitab, et see on tõesti vana.

Kui Ivask plaanis esialgu vaid katuse remonti, siis Kihnu kiriku oma südameasjaks võtnud Viljo Vetikul on hoopis suuremad plaanid – kiriku täielik restaureerimine. „Kirik on kogukonna sümbool, mis väljendab üksmeelt

ja head tahet ja näitab ka saarekülalistele, et kogukond on terve ja et nad hoolivad sellest pärandist,“ leiab ta. Kuna üks kogukonna pärandi vara - Kihnu muuseum - on korda tehtud, on Vetiku hinnangul viimane aeg väärtustada teist - Kihnu kirikut.

Seepärast tahab ta kõikidele kihnlastele ja Kihnu sõpradele südamele panna toetada kiriku kordategemist. Selleks avati juuni lõpus eraldi arveldusarve, mille metropoliit Stefanius sisse õnnistas. Lisaks annetustele käivad Viktor Ivaskil läbirääkimised Toronto väliseestlastega, kes kiriku remontimist aidata lubasid, ning vallavanem Ingvar Saare tegi taotluse Pärnu Lahe Partnerluskogule, kust on samuti lootust remondiraha saada.

Üks kord ja korrallikult

Lisaks on tehtud muudki eeltööd – juuli keskel käis kirikupoolne eelarvestaja tehnilist seisukorda hindamas olukorraga ja on saadud hinnapakumisi kiriku katuse ja torni remonttööde maksumuse kohta. Positiivse ajakava kohaselt kulub tänavune aasta ettevalmistuseks ja remont ise algab järgmisel aas-

tal.

Restaureerimine jagatakse etappideks: lähtudes talupojaloo- gikast alustatakse mõistagi katusest ning seejärel alustatakse lagede, seinte ja akende parandustöödega. Samuti restaureeritakse värv ja hoone fassaad.

Kui esialgu oli plaanitud tsinkplekist katus, siis arutluse käigus tekkisid Ivaski sõnul „mõisniku mõtted“ ja otsustati teha vaskplekist katus, mis on küll kallim, kuid ilusam ja väärtuslikum.

„Teeme üks kord ja korrallikult ja kihnlased on nii uhke rahvas küll, et võivad endale lubada vaskkatus,“ arvas ka Vetik.

Kuna kirik on muinsuskaitse all, ei tohi ilma loata teha ühtegi liigutust, kuid Ivaski sõnul pole see probleemiks, sest Muinsuskaitseameti Pärnumaa vaneminspektori Nele Rendiga on plaanid läbi räägitud ja tema suusõnaline nõusolek olemas – pealegi ei kavateta ju ehitada midagi uut, vaid korda teha vana. Mõistagi käib see muinsuskaitse järelvalve all.

Tunda rahva armastust

Küsimusele, millal Kihnu kirik viimati remonti tunda sai, Ivask ja Vetik vastata ei oska.

Küll teab Pärnus äri ajav Vetik vastust, miks ta Kihnu kiriku oma südameasjaks on võtnud: „Ma hindan Kihnu kogukonda ja tunnen, et kirik on oluline: ta annab palju vaimset jõudu ja positiivset energiat.“ Samas tunneb ta piinlikkust, kui kirik on räämas ja lagunev, sest väljaspoolt Eestit Kihnu saabuv võõras annab kogukonnale tihti hinnangu selle järgi, kui heas seisus on pühakoda.

Seepärast tuleb ka kohalike ergutada ja kiriku seisukorrale tähelepanu pöörata, sest võib-olla mõni ei pane tähelegi, et kodune kirik tege-likult nii räämas on.

Kihnu kirik on esimene Pärnu lahe ääres asuv kirik, mis on õhtuti valgustatud. „Tal-

vel paistab ta nagu majakas ja sihinäitaja ja kui veel kuld-kuppel särab, siis näeb iga meremees, kus ta kodusadam on,“ mõtiskleb Vetik. Seepärast on oluline igaihe panus, ükskõik kui suur või väike see on.

Kuigi kihnlased ei ole väga usklik rahvas, on kirik siinsetele inimestele oluline koht ning kindel traditsioon on käia kirikus jõulude ja lihavõttepühade ajal, kirikus käiakse lapsi ristimas, abielule õnnistust saamas ning oma lähedasi viimsele teekonnale saates.

Ka külalised peavad Kihnu pühakoda ilusaks, kuhu nad meelsasti sisse astuvad. „Olen saanud Setomaal palju tagasisidet, et Kihnus on ilus kirik,“ rääkis Ivask. Oma rolliks peab Kihnu kirikuõpetaja anda järeltulevatele põlvedele anda heas korras kirik, et sest rahva vara peab mine- ma edasi põlvest-põlve.

Küsimusele, mis teeb kiriku ilusaks, vastas preester, et koguduse vaimne seisund, aura ja hingus, kusjuures visuaalne pool pole üldse oluline. „Kui lähen kirikusse sisse, tunnetan kohe ära, kas seal on hea olla, sest kirik on kui mesilastaru, kuhu igaiüks tuleb ja sõltuvalt sellest, kui palju tal rahu südames on ja kui tasakaalus ta on, inimeste armastust pühakojasse maha jääb.“ Kord käis Ivask ühes Moskva kirikus, kus olid kiiskavad ikoonid ja kõik väliselt väga klantsitud, kuid jumalat seal kohal ei olnud.

Kihnu kirik on Ivaski hinnangul ilus, seest seal on tunda rahva armastust.

Anu Saare

Kõrgestipühitsetud Metropoliit Stefanuse õnnistusel tohib kasutada Eesti Apostlik-Õigeusu Kirikule Sampo pangas (Danske Bank A/S Eesti filiaal) kuuluvat arveldusarvet nr 332092480005 (IBAN EE353300332092480005) Kihnu kiriku restaureerimise tarvis annetuste kogumiseks.

Mereväe laev Ristna ristleb Kihnus

Eesti Mereväe laev Ristna viib läbi iseseisva mereõppuse, mille raames külastatakse 11. augustil Kihnut ja oodatakse kõiki huvilisi laeva pardale.

Kaitseliidu Meredivisjoni nooremleitnant Kuno Peek teatas, et Kihnu sadamas peatatakse neljapäeval 11. augusti hommikul kella 9st kuni 12. augustil kell 9ni ning seejärel võetakse suund Ruhnu poole.

Laeva saab külastada kella kella 13st 16ni ja sel ajal saavad laeva uudistada ning meeskonnaga pilte ja juttu teha kõik huvilised.

Samuti jagatakse soovijatele erinevaid Kaitseliidu ja Kaitseväe toimetisi.

EML Ristna on 1957. aastal Soomes ehitatud Rihtinemi klassi patrull-laev. Pikkus on 31 m, laius 5,6 m ja süvis 2 m. Meeskonnas on kuni 19 liiget.

Tänapäeval on laev kasutusel õppelaevana, kus erinevatel operatsioonidel ja väl-

jasõitudel koolitavad kaadri-kaitsevälased mereväest reservväelasi Kaitseliidu Meredivisjonist.

Kihnu-Ruhnu väljasõidul osaleb 10 kaitseliitlast Kaitseliidu Tallinna Maleva Meredivisjonist ning kuni 6 liiget mereväe koosseisust.

Mereväe-poolne laeva ko-

mandör on sellel väljasõidul kaptenmajor Indrek Hanson. Kaitseliidu-poolne komandör nooremleitnant Alo Tamm. Väljasõidu raames viiakse läbi mitmesuguseid harjutusi ning praktiseeritakse ohutut meresõitu ja meeskonna kokkuteotamist.

Kihnu Leht

Saarte Liinid laseb uuendada Kihnu sadama teise kai

◆ Riigile kuuluvaid väiksemaid sadamaid haldav AS Saarte Liinid käivitas riigihanke Kihnu sadama teise kai uuendamiseks ja sadama sissesõidukanali süvendamiseks.

Ehitatakse betoonkõrgendused kai number kaks ääretalale, millele paigaldatakse pollarid. Kai vendrid asendatakse uutega ning kaiäärne ära- vajunud katend taastatakse. Kai pikkus on 85 m ja taastatava betoonkatendi maht ligikaudu 480 m².

Kihnu sadama sissesõidukanali süvendustööd tehakse mahus 2900 m³ ja garanteeritud sügavus 4,5 m.

Hankel osalemiseks peab pakkuja viimase kolme majandusaasta keskmine netokäive olema vähemalt 20 miljonit krooni aastas. Hanke pakkumiste esitamise tähtaeg saabub 16. augustil.

BNS/ Kihnu Leht

Malevlased tegid ära suure töö

Selle suve Kihnu õpilasmalev alustas 4. juulil ja kestis 10 päeva. Juhendajateks olid nagu eelmiselgi aastalgi Järve Elme ja mina. Lapsi tuli sel aastal kokku 25: 10 tüdrukut ja 15 poissi.

Alustuseks võtsime ette juuba traditsioonilise teedeäärte puhastamise saare käidavamatel teedel.

Järgmisel päeval suundusime mere äärde majaka juurde ja koristasime kõik inimeste mahajäetud prahi kuni Kulli majani. Ilmad oli sel suvel veidi leebemad kui eelmisel aastal - oli küll palavust, aga see ei takistanud maleva tööd ja saime kõik päevad tööd teha. Eelmisel aastal seevastu pidime troopiliselt palavate ilmade tõttu kaks tööpäeva juulis ära jätma

ning edasi lükkama augustisse. Kolmandal ja neljandal päeval olime toimetamas kooli põllul ja kiriku juures. Kõik porgandi-, sibul-, peedini ning kurgipeenrad said laste poolt hoolsalt rohitud. Kuna juulikuu algus on väga sobilik pärnaõite korjamiseks, sai ka sel korral koolile talveks pärnaõisi korjatud. Samal ajal kui poisid vedasid kirikumaja juurde küttepuid aitasid tüdrukud Kalju Elvil kirikut korrastada ja küünalde alused nägid pärast suurt nühkimist välja nagu uued. Järgmised neli päeva oli malev hõivatud sadamas - käimas oli järjekordne Kihnu Mere Pidula ja malevlased aitasid üritusele kaasa prahi koristamisega ning peoõhtutel olid poisid abiks parkimise korraldamisega jõujaama ees. Prahi koristamine oli vä-

ga oluline tegevus - peale selle, et kõik praht, mis peolistest maha jäi ei jäänud loodust reostama, aitas operatiivne sadamaala korrashoid jätta ka paremat ja puhtamat muljet saarest kõikidele külalistele.

Esmaspäeval käisime Mere Peo järgselt veelkord üle kogu sadama ja korjasime kokku veel viimasegi prügi, mis silma jäi - alustasime sadama muulide juurest ja liikusime mööda rannaäärt kuni Rock Cityni ning seejärel vaatasime üle ka teeääred kuni koolini.

Teisipäeval jätkasime nädal varem alustatud mereäärre koristamist - seekord alustasime Linaküla rannast ja lõpetasime Kulli all. Malevlaste viimase päeva tööks oli kivide korjamine teedelt - vana rahvamaja juurest kuni Lem-

sini parandati teid ja malevlaste ülesandeks oli kokku korjata suuremad kivid teelt.

Suureks abiks malevlastele olid aednik Üllar, kes aitas transpordiga puude ja kivide veol ning majaka juures koristamisel oli abiks ka Kihnu saarevaht Arvo Täll.

Rõõm oli sel aastal näha malevas ka nooremaid lapsi, kes tõestasid oma agarust ja suhtusid töösse väga kohusetundlikult!

Suur tänu kõigile malevlastele - Marily, Klaid, Elisabeth, Merili, Kristin, Jarmo, Angelika, Keneth, Krislin, Robin, Rünno, Aivo, Martin, Ranel, Aidar, Karmo, Andres, Avely, Egle, Raimo, Kelli, Kristjan, Sander, Merilin, Kevin - olite väga tublid!

Eda ja Elme,
Kihnu õpilasmaleva 2011
juhendajad

Planeerimisest Kihnu vallas

2. - 4. juunil käis Kihnus Eesti Planeerijate Ühing. Koostöös Kihnu vallavalitsusega korraldati seminar, mille põhiteemad keerlesid meie valla üldplaneeringu ümber.

MTÜ Eesti Planeerijate Ühing on ruumilise planeerimisega tegelevate isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärgiks on parima planeerimisalase praktika väljatöötamine ja levitamine, eestisese koostöö arendamine ning kogemuste ja info vahetus eri tasandite planeeringutega tegelevate spetsialistide vahel. Samuti tegeldakse regulaarse kommunikatsioonivormi tekitamise, planeerimisalase teabe korrastamise ja levitamise-ga. (www.planeerijad.ee)

Üldplaneeringust

Üldplaneering on valla ruumilise planeerimise dokument. Planeeringulahendusest peab selguma: missugused on valla (ruumilise) arengu eesmärgid, kuidas üldplaneeringuga kavandatu neid ees-

märke täita aitab, missugused on valla eri piirkondade olulisemad väärtused ning kuidas neid väärtuseid hoia, edasi arendada ning kasutada ruumilise arengu huvides. Lisaks analüüsib üldplaneering missugused positiivsed muudatused ja negatiivsed mõjud kavandatud arenguga kaasnedes võivad.

Kui valla arengustrateegia näeb ette tegevused, siis üldplaneeringus näidatakse nende tegevuste orienteeruvad kohad. Kui arengustrateegia näeb ette, et Kihnu valla elanike oluliseks sissetulekuallikaks on näiteks turismindus, siis üldplaneering määrab vastavad alad, kus puhkemajandust eelisarendada, näiteks sadamapiirkonnas. Muidugi on üldplaneeringul veel lisaks palju muid konkreetseid ülesandeid, kuid nendest saab põhjalikult lugeda planeerimisest.

Hetkel kehtiv Kihnu valla (üldplaneering) arengukava pärineb 1995. aastast. Arengukava telliti Eesti Teadusliku Uurimise Instituudilt

keskkonnaministeeriumi poolt eelnevalt korraldatud konkursi alusel. Arengukava välja töötamine ilma üldplaneeringuta osutus aga küsitavaks ja siis koostati koos arengukavaga ka üldplaneering.

Kuna olemasolev üldplaneering ei vasta seadustele ning on liiga üldine, siis algatati 26. novembril 2004 uus üldplaneering. Selle koostamist alustas tolleaegne Kihnu valla arhitekt Jaak-Adam Loover.

Eskiis valmis 2006. a. Konkreetseid eskiisi avalikke arutelusid peetud ei ole, küll on aga toimunud lähteseisukohtade arutelud erinevates töögruppides ja valla elanikega.

2006. aastast tänapäevani on kahetsusväärset planeeringu koostamine seisnud. Suures osas selle tõttu, et vallas polnud konkreetset inimest, kes tegeleks planeeringute menetlemisega. Käesoleval aastal on eesmärgiks üldplaneeringu koostamisega edasi minna. Selleks on vaja uuesti üle vaadata lähteseis-

sukohad, arutada neid ka valaelanikega ning algatada ka keskkonnamõjudestrateegiline hindamine, mida 2004. a. algatamisel ei tehtud.

Selleks, et saada rohkem teadmisi ja praktilisi kogemusi üldplaneeringu koostamise praktikast, korraldati ka ühine seminar Eesti Planeerijate Ühingu 2. - 4. juunil 2011.

2.-4. juuni seminarist

Seminari esimesel päeval andsime ülevaate Kihnu valla ja territooriumit puudutavast ning tutvustasime kehtivat üldplaneeringut.

Koos planeerijatega arutleti kitsaskohtade üle, mis võivad tekkida üldplaneeringu koostamisel. Kihnu valla uue üldplaneeringu peamine siht on Kihnu saare ja laidude maakasutuse ja majandustegevuse suunamine ja saare arengu planeerimine olemasolevaid väärtusi hoides.

Märksõnad oleksid siin kindlasti kultuur, turism, ehituskeeluvöönd, sadamad. Antud eesmärgi ja märksõnu silmas pidades kujunesid väl-

Kihnu vallavalitsuse ja vallavolikogu liikmete majanduslike huvide deklaratsioon

nr	Ees- ja perek. nimi	Ametikoht	Asutus (tööandja)	Ametipalk	Kinnisvara	Reg.kantud sõidukid
1	Enno Kaare	Vallavalitsuse liige	Kihnu Vallavalitsus	850,66 eurot	ei ole	ei ole
2	Mari Mets	Vallavalitsuse liige	Kihnu Vallavalitsus	850,66 eurot	elamu Lääne-Virumaa; 2- elamut Tartumaal	sõiduauto
3	Taivi Laos	Vallavalitsuse liige	Kihnu Vallavalitsus	850,66 eurot	ei ole	ei ole
4	Janne Nazarov	Vallavalitsuse liige	Kihnu Vallavalitsus	680,66 eurot	ei ole	ei ole
5	Erle Oad	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	ei ole	ei ole
6	Mihkel Leas	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	maatulundusmaa Pärnumaal	6 sõiduauto; mootorpaat
7	Heli Nazarov	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	2 maatulundusmaad ja üks elamu Pärnumaal	ei ole
8	Valdo Palu	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	elamu ja ärimaa Pärnumaal	3 m.paati; 2 s.autot ja veoauto
9	Evi Tõeväli	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	maatulundus- ja elamumaa; 2 elamu osa Pärnumaal	ei ole
10	Johannes Leas	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	3 elamut ja ärihoone Pärnumaal	sõiduauto ja paat
11	Meelis Leas	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	2 maatulundusmaad ja üks elamu Pärnumaal	s.auto, m.paati ja paaditreiler
12	Veera Leas	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	maatulundusmaa Pärnumaal	veoauto
13	Evald Lilles	Volikogu liige	Kihnu Vallavolikogu	ei ole	Maatulundusmaa ja 2 elamut Pärnumaal	s.auto ja 2 m.paati

ja ka rühmatööde teemad:

1. Detailplaneeringu kohustusega alade ja juhtude määramine;

2. Miljööväärtuslike hoonestusalade, väärtuslike põlumaade, parkide, haljasalade, maastike, maastiku üksikelementide ja looduskoosluste määramine;

3. Uute hoonestusalade määramine versus pärandkultuurmaastik.

Koostöös vallaametnikega arutleti erinevate juhtude üle ning püüti leida lahendusi. Kasuks tulid ka teiste valdade arhitektide, siseministri nõuniku, Tallinna linna üldplaneeringute osakonna juhtivspetsialisti ja paljude erasektoris töötavate üld- ja detailplaneeringute koostajate praktiline kogemus ning teadmised.

Olulise punktina oli kavas ka see, kuidas kaasata võimalikult palju valla elanikke üldplaneeringu koostamisse.

Ühiselt leiti, et parim viis elanikelt arvamuse saamiseks on küsitlus. See annab laiemat tausta; toob välja teemasid,

mis ei pruugi olla teada; on kasutatav ka teistes arengudokumentides ning aitab selgitada elulaadi.

Lisaks küsitlusele tuleb oluliseks pidada lähteseisukohade arutelu ja konkreetseid valdkondi esindavate inimeste ümarlaudu.

Seminar oli huvitav ja kasulik mõlemapoolselt – sai palju uusi teadmisi ja kogemusi, mida üksteisega vahetati. Uue üldplaneeringu kehtestamiseks on küll veel pikk tee, kuid usun, et algus on tehtud.

Selle lehe vahelt, poodidest, vallavalitsusest ja Kihnu valla kodulehelt (www.kihnu.ee) leiategi küsimustiku, mis puudutab Kihnu valla arengukava ja üldplaneeringu koostamist.

Kuna parima tulemuse saavutamiseks on oluline teada võimalikult paljude Kihnu inimeste arvamust, siis loodan siiralt, et leiate aega vastata ning sellega aidata kaasa saare arengule!

Mari Mets,

Kihnu vallavalitsuse arendusnõunik

Teadeanne 16 – 29 aastastele töötutele kelle töötusperiood on kestnud vähemalt 6 kuud

(novembriks 2011, mil õpe algab).

ÕPPEKAVAD JA ÕPPEPERIOOD:

1. Projekt "Palkmaja ehitaja kutseõpe Pärnumaal".

Ehituspuusepa (palkmaja ehitaja) õppekava kestvus on 1 aasta (40 õppenädalat), millest 12 õppenädalat moodustab praktika töökeskkonnas.

Õpingute algus 1. November 2011.

Õppekava läbinud õpilane omandab kvalifitseeritud ehituspuusepa (palkehitusmeistri) eriala.

2. Projekt "Kombineeritud aiandusalane kutseõpe põhihariduse omandanud või põhihariduseta töötutele Pärnumaal".

Aedniku (abiaednik) õppekava kestvus on 1 aasta (40 õppenädalat), millest 27 õppenädalat moodustab praktika töökeskkonnas. Õpingute algus on 1. november 2011.

Õppekava läbinud õpilane omandab kvalifitseeritud abiaedniku eriala.

Praktika: Praktika toimub erinevates ettevõtetes. See jääb kahe teooriaõppe perioodi vahel. Algab märtsis 2012 ja lõpeb augustis 2012. Sarnaste õppegruppide rakendamise kogemus on näidanud, et paljud õppijad leiavad praktikakohas hiljem töökoha. Mõned on valmis ise väikeettevõtjana endale töökoha looma.

Kus õpe toimub? Aianduse teooriaõpe Tihemetsas Voltveti koolituskeskuses Saarde vallas Pärnumaal. Palkehitus teooriaõpe toimub osaliselt Tihemetsas, osaliselt Pärnus.

Soodustused ja toetavad teenused: Õppe- ja praktikaajal makstakse stipendiumi, sõidutoetus, tasutakse majutuskulud õpilaskodus, koolilõunatoetus. Individuaalne ja grupisotsiaalnõustamine praktikale suundumisel ja praktika ajal.

Rohkem infot ja koolitusele registreerida saab sotsiaalõuniku juures tervisekeskuses hiljemalt 15. augustiks 2011.

toon

	Aktsiad, osakud, väärtpaberid	Pangaarved	Võlad pankadele jne	Muud varalised kohustused	Regulaarsed tulud
	SEB Prog. Pensionifond	SEB aa	ei ole	ei ole	ei ole
	SEB Prog. Pensionifond; M&M Projekt osa	SEB aa	ei ole	ei ole	ei ole
	LHV Pensionifond L; Kihnu Majanduse OÜ	SWED aa 2; SEB aa ja kasutushoius	ei ole	ei ole	ei ole
	SEB Prog. Pensionifond	SEB aa	ei ole	ei ole	ei ole
	SWED Pensionifond K3	SWED aa	ei ole	ei ole	Kihnu Kool 778,60eur
at	ei ole	SEB aa 2 ja krediitarve 3	SEB 6557eur	ei ole	MTÜ Suurhall 50eur
	Pensionifond ja Kihnu Majanduse OÜ osak	SEB aa ja krediitarve	ei ole	ei ole	AS Kihnurand tunnipalk
	Kihnurand, Kihnu Külkhoone ja Pärnu Laevatehas aktsiad ja Kihnu Silk osa	SEB ning SWED aa ja väärtpaberi arve	ei ole	ei ole	AS Kihnurand min.palk
	Nordea A	Nordea ja SWED aa; Nordea ja SWED hoiuarve 3 kontot	ei ole	Nordea liising ja käendus	Kihnu Kool 984,52eur
	ei ole	SEB aa ja SWED aa	ei ole	ei ole	pension 385eur
	Kyne OÜ osa	SEB aa ja SWED aa	SWED 42216eur	ei ole	ei ole
	SWED Pensionifond K3 ja Kihnu Majanduse OÜ osa	SWED aa, krediitarve ja kogumisarve	ei ole	Hansaliising 4975,85eur	Kihnu Rahvamaja 601,73eur
	Kihnu Veeteed ja Pärnu Laevatehase aktsiad	SWED aa, väärtpaberi, krediidi ja hoiukonto; Nordea 2 aa ja krediitarve	SWED 5706eur	SWED Liising ja 2 käendust	Palk 3174eur

Veel kord Kihnu laidude kaitsealaga seonduvast

Juulikuu "Kihnu Lehes" ilmunud artikkel "Kas keskkonnaametnikud kaitsevad laide kihnlaste eest?" ei olnud päris korrektne. Valdavalt toetus artikkel Kihnu kooli ajaloo õpetaja Toomas Pajula, kes ei ole valaametnik, isiklikel arvamustel ja seisukohtadel. Need ei langenud siis ega lange ka täna üheselt kokku ametnike seisukohtadega.

Katsume asjades selgusele jõuda.

Looduskaitseala ajaloost

Pärnu rajooni TSN TK 05.02.1964. a otsuse nr 26 lisa 1 kohaselt võeti riikliku looduskaitse alla botaanilise-zooloogilise keelualana Sangelaiud, mis asub Kihnu külanõukogus riiklikkureservimaana hõlmates Sangelaiu ja sellest 300 m raadiuses olevad madalikud ja veed.

Otsuse lisas 3 oleva "Riikliku looduskaitse alla võetud vabariikliku ja kohaliku tähtsusegazooloogiliste üksikobjektide kaitse korraldamise eeskirja" punkti 7 kohaselt aladel, mis on võetud riikliku kaitse alla kui lindude pesitsemis- ja peatumiskohad, on keelatud:

- ala looduslike tingimuste muutmine (kuivendamine, järvede veepinna madaldamine),
- vete reostamine,
- jahipidamine kogu aasta vältel (välja arvatud röövlomade ja lindude hävitamine organiseeritud korras kooskõlas jahipidamise eeskirjadega),
- linnunade kogumine,
- lindude hirmutamine ja pesade hävitamine,
- 15. aprillist kuni 1. septembrini roo niitmine ning roo ja rohu põletamine,
- kuni 15. juulini heina niitmine ja karjatamine.

Enne 16. juulit võib heina niita vaid Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse

se igakordsel eriloal.

Lindude massilise pesitsemise perioodil 15. aprillist kuni 1. juulini on inimeste viibimine neis kohtades lubatud vaid eriti hädavajalikel juhtudel.

Pärnu rajooni TSN TK 27.09.1976. a otsuse nr 253 punkti 3 ja lisa 3 kohaselt kinnitati Kihnu külanõukogus kohaliku tähtsusega looduskaitsealaks Sangelaiud ja 300 m ümbrust. Lisas 6 sätestatud kaitsereežiim on sisuliselt sama, mis eespool kirjeldatud otsuses.

Pärnu maakonnavalitsuse 12.07.1991. a määruse nr 319 lisa 1 punkti 33 kohaselt kuulusid kohaliku tähtsusega looduskaitseobjektide hulka Kihnu vallas Sangelaiud (2 laidu) pindalaga 9,4 ha, mis olid kaitse all 1976. aastast.

Kihnu vallavolikogu 1. koosseisu 7. istungi protokoll nr 730. märtsil 1994. a kohaselt oli päevakorras 3. punktina "Maakorraldusest ja kiriku-maade jaotamisest".

Volikogu otsustas 8 poolthäälega selles päevakorra punktis anda nõusolek Sangelaiude (8 laidu kogupindalaga 9,4 ha) võtmiseks looduskaitse alla (punkt 1) ja kinnitada Sangelaiude kaitseala režiim (punkt 3).

Protokollis lisaks oleva "Liigikaitseala kaitsekorralduse" paragrahvi 1 lõike 3 kohaselt hõlmab liigikaitseala Sangelaiudid ja kuute laidu Sangelaiu lähistel. Sama paragrahvi lõike 4 kohaselt on kaitseala piiriks (täna sees mõistes sihtkaitsevöönd - E.K. märkus) laidude rannajoon ning kaitseala ümbriseb merele laidude rannajoonest 200 meetri ulatuses laienev kaitsetsoon (täna sees mõistes piiranguvöönd - E.K. märkus).

Kaitsekorralduse paragrahvi 3 punkti 2 lõike 7 kohaselt on keelatud laidudel viibimine 1. aprillist kuni 15. juulini v.a teaduslike tööde

tegemiseks või jääminekuni röövulukijahiks viibimine (lõike 3 kohaselt oli röövulukijaht lubatud 1. novembrist kuni jääminekuni). Kaitsetsoonis inimeste viibimise piiranguid ei kehtestatud.

Keskonnaministri 12.04.2010 määruse nr 78 "Hallhülge ja viigerhülge püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri" paragrahvi 2 lõike 5 kohaselt võetakse kaitse alla Pärnu maakonnas Kihnu vallas Sangelaiu viigerhülge püsielupaik. paragrahvi 4 lõike 1 kohaselt jaguneb maa- ja veeala sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

Uue kaitse-eeskirjaga ei tekitata uut kaitseala, vaid ühtlustatakse kaitsekorda.

Sama paragrahvi 5. lõike kohaselt on püsielupaigas kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud mootoriga veesõidukitega sõitmine küiremini kui 8 sõlme. 7. lõike punkti 6 kohaselt on inimeste viibimine keelatud Sangelaiu püsielupaiga sihtkaitsevööndis 15. veebruarist 15. novembrini. 8. lõike kohaselt on keelatud aastaringne kalapüük mõrraga ja kalapüük võrguga, mille silma suurus ületab 200 mm.

Pärnu lahe hoiuala on moodustatud vabariigi valitsuse 18.05.2007. a määrusega nr 154. Hoiualast on välja jäetud viigerhülge püsielupaik.

Kõigi eespool nimetatud dokumentidega on võimalik tutvuda internetis keskkonnaregistris.

Uus kaitse-eeskiri

Uue kaitse-eeskirjaga ei tekitata uut kaitseala, vaid ühtlustatakse eespool nimetatud dokumentide alusel moodustatud kaitsealade

kaitsekorda. Tõsi, selle ühtlustamise sees üritati kehtestada ka uusi täiendavaid piiranguid.

Näiteks uue kaitse-eeskirja esialgses eelnõus oli ette nähtud ulatuslikus piiranguvööndis, mis hõlmab ka olulised püügipiirkonnad, kalapüügi keeld 15. aprillist 15. juulini.

Tänu kalurite jõulisele vastuseisule on see piirang kaitse-eeskirjast maha võetud. Samuti on maha võetud mootoriga ujuvvahendiga sõitmise kiiruse piirang (oli kuni 8 sõlme).

Vähendatud on ka Kareda sihtkaitsevööndi ulatust, jättes sealt välja sügavama vee-ga alad, kust paatidega läbi sõidetakse.

Nende piirangute väljajätmisega kaitse-eeskirjast on rahuldatud kalurite soovitud nõudmised ning uue eeskirja kehtestamine ei too kaasa takistusi kalurite igapäevastele tegemistele.

Samas näitab see, kui kergelt kaitse-eeskirja koostajad olid nõus piirangutest loobuma, seda et koostajate/ekspertide komponentsus jätab kõvasti soovida.

Soovida jätab ka menetluslik külg: eelnõu avalikustamise aegsete kirgi kütnud koosolekute asemel oleks võinud olla asjalikud töökoosolekud juba eelnõu koostamise ajal.

Koostajate väited ressurside puudumise kohta ei ole asjakohased, tuli ju nüüd ikkagi Kihnu seletama tulla ja sama ressursid kulutada.

Uue kaitse-eeskirja viimases redaktsioonis on lahendamata vaid koi võimalikus laidudel. keskkonnaamet on jätkuvalt koiode suhtes eita-val seisukohal, nende arvates pole neid laidudele vaja.

Enno Kaare,
vallavalitsuse nõunik

Vallavalitsuse seisukoha põhjalik analüüs järgmises Kihnu Lehes.

Kristin Mei juhib rahvamaja huvikorraldust

Kuidas võtsite ette sellise julgustüki tulla tööle me-retagusesse riiki – Kihnu saarele?

Seda küsimust esitavad mulle ka mu sõbrad, kui tuleb jutuks, kus ma töötan. Ma pole osanud neile midagi tarka vastata. Ausalt öeldes ei tea ma ise ka täpselt, kuidas ma sellise julgustüki ette võtsin, aga ju oli mu ahjus siis nii sügav vesi.

Samas hakkasin ma tööd ottsima üsna hilja ja oma naiivses lootuses arvasin, et leian suhteliselt kiiresti töö, mis vastaks mingilgi määral sellele, mida ma ülikoolis õppisin. Juhuse tahtel leidsin CV Keskusest töökuulutuse Kihnu rahvamajja. Mõtlesin endamisi, et mis seal ikka nii hullu saab olla, teen nalja ja kandideerin ka. Sellest „naljast“ sai tõsine asi pärast seda, kui mulle kiri saadeti, kus oli kirjas, et mind töövestlusele oodatakse.

Sel päeval, kui ma vestlusele tulin, mõtlesin praamis endamisi: „Issake, kuhu ma lähen? Kas mu mõistus on ikka korras?“ Aga sel hetkel, kui ma praamilt maha astusin, suhteliselt roostes ja kriuksuv jalgratas käekõrval, valdas mu hinge rahu. Sattusin elavalt paradiisi ja enam ei tahtnud ära minna.

Olite Kihnus enne käinud, siinsest elust-olust kuulnud?

Olen Kihnus korra käinud. Ma võisin olla umbes kümne või üheteistaastane, kui me perega esimest korda isa töökohustuste tõttu Kihnu tulime. Sellest korrast mäletan ähmaselt koolimaja, Rock Cityt, sadamas ujumas käimist ja kruusateid. Ma veel imestas, et asfaldi polegi.

Siinsest elust-olust olen kuulnud lugusid.

Kohaliku kultuuriga olen põgusalt tuttav, aga püüan asja parandada ja end vaikselt elu-oluga rohkem kursis viia.

Kuidas Kihnu Teid vastu võttis, millised on esimesed muljed?

Vastuvõttolivägasoejasõbralik. Jõudsin oma „kompsuhunnikuga“ Kihnu kohale ja just kui võluvael ilmus Vee-rahvamaja uksele ja ütles rõõmsalt: „Tšauki, jõudsidki kohale! Kuidas reis oli?“ Minul jäi suu ehmatusest lahti, et sain nii sõbraliku tervituse osaliseks. Esiti ei osanud midagi vastata, aga pärast esimest „ehmatust“ sain lõpuks mõne asjakohase vastusega ühele poole.

Kihnu on riik riigis. Mul on nii palju asju, mida õppida. Mõni asi paneb mind mõnusa muigama, mõni asi imestama. On asju, millega ma ei ole veel päris harjunud, aga siin osutub mõni minu jaoks uus kogemus täiesti tavaliseks ja iseenesestmõistetavaks: nt. sünnipäevade tähistamine või ühised lõunapausid. Müstika!

Rääkige veidi endast: kust olete pärit, kus õppinud?

Olen pärit Pärnumaalt Kilingi-Nõmmest. 2004. aastal lõpetasin Kilingi-Nõmme lastemuusikakooli klaveri eriala. 2007. aastal lõpetasin Pärnu Ühisgümnaasiumi. Samal aastal alustasin õpinguid Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias huvijuht-loovtegevuse õpetaja erialal, mille lõpetasin käesoleva aasta juunis. Olen spetsialiseerunud draamapedagoogikasse,

lihtsamalt öeldes draama- ja näiteringijuhedajaks.

Keskkoolis õppides käisin Pärnu Kunstide Majas Rein Laose Teatristuudios. Olen osalenud neljal koolinoorte laulupeol ja kolmel üldlaulupeol.

Millised on siinseid töökohustused, mida oma töölt ootate?

Minu töökohustusteks on kultuuri- ja spordiürituste korraldamine, huviringide töö korraldamine ja juhtimine, projektide kirjutamine ja elluviimine, ürituste ja tegevuste reklaamimine ning jäädvustamine, millele lisanduvad muud ettenägematud tööülesanded, mida tuleb täita vastavalt vajadusele.

Oma töölt ootan uusi väljakutseid, enesetäiendamise- ja arenguvõimalusi.

Küsis Anu Saare

Augustikuu rahvamajas

◆ 5. august
Treimani rahvamaja PIDU ANSAMB-LIGA

◆ 13. august
KIHNUTANSU PÄE

◆ 20. august
Tabivere rahvamaja KONTSEERT

◆ 22.-23. august
TANTSULAAGER

◆ 26. august
SUVELÕPUPIDU, RAHVAMAJA 10. JUUBEL

AUGUST
13
2011

KIHNU TANSU PÄE

12.00 Avakõned Kihnu Rahvamajas

12.30 Seminar

Ettekanded:

Ingrid Rüütel – Kihnu tantsude ajaloo

Sille Kapper – Kihnu tantsud Tallinnas kirjutuslaual

Angela Arraste – Maile ja Lembitu pulmaplaadi esitlus

14.00 Ingrid Rüütel CD „Kihnu tantsulood“ ning Sille Kapperi ja Ingrid Rüütel DVD „Kihnu tantsud“ esitlus

14.30 Kohvipaus

14.45 Kihnu tantsude õpituba

Registreerumine kohapeal kella 12.00st

20.00 Tantsuõhtu Manija Poistega Vanarahvamaja platsil

Esinevad Lihula valla rahvatantsurühm Kirivöö

Türi valla segarahvatantsurühm Kaktus

Konguta segarahvatantsurühm Kavalik

Suure-Jaani valla meesansambel Pange Poisid

Lõke

Puhvet

Rahvamajas avatud näitus „Kihnu tantsijad“

Ühust toetab Kultuuriministeerium ja Kihnu Vallavalitsus

Palju õnne!
24. juulil sündis
Anu Suti ja Janek Klaasi
perre poeg Jan-Gerdo Klaas!

Augustikuu sünnipäevalapsed

1. august

Helle Treimuth (Laase) 72

7. august

Maria Odintšenko (Ape) 78

8. august

Maria Köster (Luha) 82

21. august

Alma Vesik (Naada) 84

August Sutt (Peetri) 65

22. august

Paul Alas (Aasa) 60

24. august

Dalmi Uibu (Uibu) 75

25. august

Jüri Merimaa (Uue-Kalmu) 90

26. august

Salme Vesik (Nõbraku) 74

Lya Vesik (Manuga) 73

27. august

Jaani Saare (Tälle) 77

Leida Sutt (Kallaku) 70

28. august

Marta Vambola (Embluse) 70

29. august

Elisabet Alas (Aasa) 86

30. august

Vilma Vesik (Kurve) 77

uudised

Manõja pillilaager 8.-12.august

Manõja pillilaager toimub selgi aastal juuba neljandat korda augusti teisel nädalavahtetusel Manõjas Riida talus.

Pilli õpetavad Raido Koppel, Julius Koppel, Hilma Kerbak, Jaanus Põlder, Kuraga Mari, Vana-Jüri Egert, Üllar Kallau, võimalikud on üllatuskülalised ja -õpetajad.

Lähme esmaspäeva hommikul kell 7 Kihnust praamiga Munalaidu ja sealt nagu ikka kell 8 edasi Manijasse. Igaühel on kaasas pill, mida õpib, kihnu riided, sportlikud riided, hügieenitarbed ning hea tuju!

Laagrist tuleme tagasi reedel 12. augustil Munalaiust kell 14.30.

Osavõtutasu Kihnu Kooli õpilastele on 10 eurot, mandrikoolide õpilastele 100 eurot. Praamipilet tuleb ka ise osta.

Laager on kohustuslik Kihnu pilliõpilastele 5.-9.klassini, nooremad võivad laagrist osa võtta kokkuleppel korraldajatega või koos lapsevanemaga.

Küsimuste korral pöörduge Mare (507 1453) või Mari (513 4555) poole!

Osavõtust palun teatage hiljemalt pühapäeva (7. augusti) pärastlõunaks meili teel mare.matas@gmail.com.

Maanteeamet korraldab

11.-12. augustil Kihnu rahvamaja
esisel parkimisplatsil

VÄIKESAARTE MOOTORSÕIDUKITE ÜLEVAATUSE.

11. augustil algab ülevaatus kell 11.00
ja huviliste korral tehakse seda kuni
kella 19.00ni.

12. augustil kestab ülevaatus kell 9.00 – 14.00.

Avaldame sügavat kaastunnet Üllarile onu ja Evile venna

MIHKEL MÄESE

surma puhul.

Kihnu vallavalitsus